

רע"פ 7596/18 - שגיב מלכה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7596/18

לפני:

כבוד השופט ג' קרא

המבקש:

שגיב מלכה

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק ע"פ 57211-04-18 שניתן ביום 11.10.2018 על ידי כב' השופט הבכיר י' גריל וכב' השופטות ב' בר-זיו וג' ציגלר ובקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין

בשם המבקש:

עו"ד אורטל רונן

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט הבכיר י' גריל וכב' השופטות ב' בר-זיו וג' ציגלר) בע"פ 57211-04-18 מיום 11.10.2018, בגדרו התקבל חלקית ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בקריות (כב' השופט י' סורס) בת"פ 49341-07-15 מיום 28.3.2018.

1. ביום 2.4.2017 הוגש נגד המבקש לבית משפט השלום בקריות כתב אישום המייחס לו שתי עבירות של קשירת קשר לפשע (לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)); ריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 415 סיפא לחוק); וריבוי עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 418 סיפא לחוק).

על-פי עובדות כתב האישום, הועסק המבקש בחוד אסף תעשיות בע"מ (להלן: חוד אסף), חברה שעוסקת ברכישת גרוטאות מתכת, אותן רכשה, בין היתר, ממתכות טמרה למסחר בע"מ (להלן: מתכות טמרה). במסגרת תפקידו שקל המבקש את הגרוטאות המובאות לחוד אסף במשאיות, וזו רכשה אותן בהתאם למשקלן. המבקש קשר קשר עם בעלי ומנהלי מתכות טמרה (להלן: הבעלים) להונות את חוד אסף ברכישת הגרוטאות. במאות הזדמנויות הגדיל המבקש את תוצאות שקילת הגרוטאות של משאית מתכות טמרה באמצעים שונים של זיוף תוצאת השקילה. במכירת הגרוטאות בהתאם למשקלן המוגדל והמזויף, קיבלו הבעלים במרמה סכום שאינו פחות מ-8.46 מיליון ש"ח, אותו המבקש והבעלים חילקו ביניהם. לאחר ניהול הליך הוכחות, ביום 17.1.2018 הרשיע בית משפט השלום בקריות את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

2. בגזר הדין קבע בית משפט השלום כי יש לראות במעשי המבקש רצף של מעשים, כמשמעותם בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, אשר כל אחד מהם בר ענישה בנפרד. כנסיבות הקשורות לביצוע העבירות מנה בית המשפט את התכנון הקפדני והמתוחכם שקדם לביצוע; היות המבקש גורם-בלעדיו-אין שלקח חלק מהותי בביצוע; הנזק הרב שנגרם לחוד אסף; העובדה כי המבקש לא חדל מביצוע העבירות מחמת חרטה; וההנחה שהמניע לביצוע העבירות הוא תאוות בצע ורצון להתעשרות מהירה. כן נדחתה טענת המבקש לקיומה של נסיבה מקלה לפיה יש לגזור את דינו בהתחשב בסכום שהגיע לידי בפועל (שנע בין 160,000 ש"ח ל-240,000 ש"ח). נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-8 שנות מאסר בפועל לצד קנס משמעותי.

במיקום העונש בתוך המתחם מנה בית המשפט כשיקולים לקולא, בין היתר, את עברו הנקי של המבקש; חלוף הזמן מביצוע העבירות; הודאתו בפני חוקר פרטי אותו שכרה חוד אסף וחשיפת שיטות המרמה; השיהוי בהגשת כתב האישום; גיל המבקש; שירותו הצבאי; מצבו הכלכלי; והשפעת עונש המאסר על משפחתו. לחומרא שקל בית המשפט את העובדה שכספי המרמה לא הושבו לחוד אסף ואת העובדה שהמבקש לא לקח אחריות למעשיו במהלך המשפט. כן נקבע כי אין לגזור גזירה שווה מהעונש שהוטל על אחד מנהגי המשאיות במתכות טמרה משמדובר במעשים שונים, בדרגות חומרה שונות ובהיקפים שונים.

על כן, הטיל בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 5 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; מאסר מותנה של 8 חודשים לבל יעבור כל עבירה שמהותה שליחת יד ברכושו של הזולת שהוא פשע; קנס בסך 60,000 ש"ח או 5 חודשי מאסר תחתיו; ופיצוי לחוד אסף בסך 200,000 ש"ח.

3. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על הכרעת הדין ועל גזר הדין. בהמלצת בית המשפט, המבקש חזר בו מהערעור על הכרעת הדין, והערעור על גזר הדין צומצם לחומרת עונש המאסר בפועל בלבד.

בתסקיר שירות המבחן מיום 27.8.2018 הומלץ על העמדת המבקש בצו מבחן למשך שנה וחצי לצד הטלת ענישה מוחשית כספית, עבודות שירות, וענישה צופה פני עתיד. כן הומלץ לאפשר למבקש למצות את ההליך הטיפולי ולדחות את ההכרעה בערעור עד לחודש ינואר 2019. זאת, לאור ההערכה שהתערבות טיפולית במסגרת שירות המבחן עשויה להפחית את הסיכון להישנות התנהגות עבריינית.

4. בפסק הדין דחה בית המשפט את המלצת שירות המבחן משזו לא מקיימת את עיקרון ההלימה וכי מדובר במאות מקרים בהם פעל המבקש לפי תכנית עבריינית שכללה תכנון קפדני ותחכום רב, שחלקו בה עיקרי ומהותי. כמו כן, המבקש לא חדל ממעשיו מחמת חרטה, והנזק שנגרם כתוצאה מכך גבוה מאוד. משכך, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם הענישה אותו קבע בית משפט השלום ראוי בנסיבות העניין.

חרף האמור, מצא בית המשפט כי יש ליתן משקל רב יותר לנסיבותיו האישיות של המבקש, לעברו הנקי ולפגיעה שתגרם למשפחתו עקב מאסרו, והעמיד את תקופת המאסר בפועל על 4 שנים בניכוי ימי מעצרו של המבקש, תוך הותרת שאר רכיבי העונש על כנם.

המבקש ממאן להשלים עם פסק הדין ומכאן הבקשה שלפניי. ביום 4.11.2018 הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.

טענות המבקש

5. לטענת המבקש, תיקון חוק העונשין (תיקון מס' 113), התשע"ב-2012, ס"ח 2330 (להלן: תיקון 113) מגביר את חשיבותו של תסקיר שירות מבחן, ולמרות זאת, בית המשפט המחוזי התעלם מההמלצה של שירות המבחן או לכל הפחות נתן לה משקל נמוך מידי. לגישתו, העונש שהוטל עליו אינו מידתי ואינו מקיים את עיקרון ההלימה, ובמקרה דנן יש להעדיף את עיקרון השיקום על פני עיקרון הגמול. שליחת המבקש למאסר מאחורי סורג ובריוח יש בה כדי למנוע כל הליך שיקומי, ואילו קבלת המלצת שירות המבחן תשרת גם את האינטרס הציבורי. משכך, עותר המבקש לאימוץ המלצת שירות המבחן, חלף עונש המאסר שהושת עליו.

לא נתבקשה תגובת המשיבה.

דיון והכרעה

6. כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם עולה שאלה משפטית או ציבורית בעלת חשיבות כללית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (רע"א 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה)), פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)) או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)). הבקשה שלפניי נוגעת כולה לעניינו הפרטי של המבקש ואינה באה בגדרן של אחת העילות המצדיקות מתן רשות ערעור. די בכך על מנת לדחות את הבקשה.

7. באשר לעתירת המבקש לאימוץ המלצת שירות המבחן, ראוי להזכיר כי המלצת שירות המבחן היא שיקול אחד מבין מכלול שיקולים שעומד בפני בית המשפט בגזירת העונש, ואין הוא מחויב לאמצה (רע"פ 5986/17 הפטר נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (27.7.2017); רע"פ 8511/16 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (3.5.2018)). יתרה מזאת, המחוקק לא העניק עדיפות ברורה לשיקולי שיקום על-פני שיקולים אחרים, וגם לאחר תיקון 113, שיקול השיקום אינו חזות הכל (רע"פ 3058/18 רחמילוב נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (23.4.2018) (להלן: עניין רחמילוב); רע"פ 8511/16 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (3.5.2018)).

במקרה דנן, קביעת בית המשפט המחוזי כי המלצת שירות המבחן אינה עולה בקנה אחד עם עיקרון ההלימה בדין יסודה, נוכח חומרת העבירות והיקף הנזק שנגרם. בית המשפט נתן את דעתו לתוכן התסקיר והמלצתו ושקל ביתר את נסיבותיו האישיות של המבקש ומכאן ההקלה בדין שהורה עליה. כפי שנפסק לא אחת, חומרת העונש אינה מקימה עילה למתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים בהם העונש סוטה במידה ניכרת ממדיניות הענישה בעבירות דומות (רע"פ 8466/17 אוסטניאזוב נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (8.11.2017); עניין רחמילוב, בפסקה 10). בעניין דכאן, העונש שנגזר על המבקש מוקם בקצה התחתון של מתחם העונש שנקבע בבית משפט השלום. לאחר עיון בפסיקה שהובאה בגזר הדין ובפסק הדין מושא הבקשה, שוכנעתי כי העונש שהושת על המבקש אינו חורג ממדיניות הענישה בעבירות דומות, ובטח שלא במידה ניכרת. משכך, דין הבקשה להידחות גם מסיבה זו.

8. סוף דבר, הבקשה נדחית, וממילא נדחית הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר.

בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי, המבקש יתייצב לריצוי עונש מאסרו ביום 11.11.2018 עד השעה 10:00 בבית המעצר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787377, או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ו בחשון התשע"ט (4.11.2018).

ש ו פ ט